

тяжкості тілесного ушкодження для правильної кваліфікації вчиненого злочину та прийняття в подальшому справедливого вироку.

Тобто, якщо особі заподіяні тілесні ушкодження, тоді обов'язково має бути призначено проведення судово-медичної експертизи.

Саме в процесі проведення експертизи виникає більшість суперечностей і проблем, які сприяють винесенню не справедливого вироку і порушують принципи законності, гуманності та обґрунтованості в кримінальному провадженні [3].

Також недоліком в розмежуванні ступеня тяжкості тілесних ушкоджень є прогалини в законодавстві. Кримінальним процесуальним кодексом України, а саме статтею 243 про порядок залучення експерта, не передбачено строку, протягом якого має бути призначено експертизу.

Отже, для правильного розмежування ступеня тяжкості тілесних ушкоджень, встановлення кваліфікації злочину, що відповідатиме тяжкості вчинюваного діяння, яке в подальшому забезпечить прийняття справедливого судового рішення, слід врегулювати неточності, пов'язані з встановленням терміну, протягом якого повинно бути проведено судово-медичну експертизу та формувати правильно питання для експертного дослідження.

Література

1. Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25-26. – Ст. 131.

2. Правила судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень: затверджені наказом Міністерства охорони здоров'я України від 17 січня 1995 р. № 6. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0255-95>

3. Кримінальне право України. Особлива частина: підручник / Ю. В. Баулін, В. І. Борисов, В. І. Тютюгін та ін.; за ред. В. В. Сташиса, В. Я. Тація. – 4-те вид., переробл. і допов. – Х.: Право, 2010. – 608 с.

УДК 343.23

Бурда О. Я., студентка,
Львівський державний університет внутрішніх справ, м. Львів
Науковий керівник: Парасюк Н. М., к.ю.н., доцент

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ ОЗНАК КРИМІНАЛЬНОГО ПРОСТУПКУ

Одним із напрямків реформування кримінального законодавства відповідно до Концепції реформування кримінальної юстиції, схваленої Рішенням Ради національної безпеки та оборони України від 15 лютого 2008 року «Про хід реформування системи кримінальної юстиції та

правоохоронних органів» та затвердженої Указом Президента України від 8 квітня 2008 року № 311/2008, є впровадження в кримінальне законодавство України кримінального (підсудного) проступку.

Кримінально-правові концепції проступку обговорюються в науці. В. О. Навроцький запропонував: перелік кримінальних проступків сформував за рахунок діянь, які зараз віднесені до категорії злочинів невеликої тяжкості (але за які не передбачене позбавлення волі), ряду інших злочинів, а також тих адміністративних правопорушень, за які може бути застосовано арешт; Особливу частину КК України поділити на дві структурні одиниці («книги»): одну присвятити злочинам, другу – кримінальним проступкам; у Загальній частині КК України виділити особливості, що впливають з виокремлення кримінальних проступків; щодо останніх застосовувати спрощену процедуру розслідування, примирну процедуру та угоду про визнання вини тощо [1]. На думку П. Л. Фріса, словосполучення «кримінальний проступок» є недоречним і використовує термін «кримінальна провина» [2, с. 42]. Н. А. Мирошніченко висловлює позицію про те, що кримінальні проступки можуть утворити певна група злочинів невеликої тяжкості, а також деякі не управлінські правопорушення [3, с. 334].

Окремо також слід згадати висловлену у науці кримінального права позицію про те, що категорію кримінального проступку можуть утворити певна група адміністративних правопорушень [4, с. 244]. Противники цієї концепції, навпаки зазначають, що це суперечить концепції гуманізації юридичної відповідальності [5, с. 100]. Остання позиція видається більш доцільною, оскільки при виділенні проступків не слід штучно розширювати межі криміналізації і обґрунтовувати це доцільністю заповнити прогалину у законодавстві щодо проступків.

Визначення ознак кримінального проступку слід проводити за аналогією ознак злочину. Сукупність кримінально значимих ознак злочину відображено у ч. 1 ст. 11 КК України. Відтак вони є вичерпними, законодавчо закріпленими і підлягають встановленню при констатації діяння в якості злочину. Формально-матеріальний підхід до визначення ознак злочину, доцільно застосувати і щодо кримінальних проступків. Це логічно випливає із того, що злочин і проступок є видовими поняттями, які підпорядковані поняттю «кримінальне правопорушення».

Кримінальний проступок є *діянням людини*, тобто усвідомленим, вольовим вчинком, який заподіює істотну шкоду об'єктові кримінально-правової охорони.

Проступок є кримінальним лише при вчиненні його фізичною *особою*, наділеною сукупністю кримінально значимих ознак. Це питання має вирішуватися на рівні ознак суб'єкта складу злочину, тобто фізичної осудної особи, яка вчинила злочин у віці, з якого відповідно до КК України настає кримінальна відповідальність. Не має необхідності

розробляти окрему концепцію «суб'єкта проступку». Ознаки суб'єкта злочину для цього є достатньо інформативними.

Кримінальний проступок також є *суспільно небезпечним*. Не слід применшувати ступінь небезпеки кримінального проступку, а саме зводити його до рівня суспільно шкідливого діяння.

Проступок має визначатися *чіткими межами кримінальної протиправності*. Із кримінальною протиправністю пов'язується ще й визнання того, що вичерпний перелік таких діянь визначено у кодифікованому законодавчому акті.

Кримінальний проступок є *винним* діянням. Ця ознака незмінно реалізується у контексті ст. 62 Конституції України, тобто за принципом відповідальність за злочин тільки за наявності вини, а також положення ч. 2 ст. 2 КК України, в якій вказується, що особа вважається невинуватою у вчиненні злочину і не може бути піддана кримінальному покаранню, доки її вину не буде доведено в законному порядку і встановлено обвинувальним вироком суду. Невинне діяння не може визнаватися проступком.

Караність також слід визнавати ознакою кримінального проступку. Ця ознака прямо не названа у законодавчому понятті «злочину», але впливає безпосередньо із кримінальної протиправності діяння. Визначаючи перелік проступків, законодавець також має встановити міру відповідальності за їх вчинення.

Підсумовуючи вищесказане, варто зазначити, що тема імплементації кримінального проступку в чинний закон України про кримінальну відповідальність є надто перспективною сферою наукових інтересів, оскільки треба думати не тільки над тим як розділити КК України, але визначити вичерпний перелік проступків і відповідно вичерпний перелік злочинів. І можливо, що для цього необхідно буде переглянути в цьому контексті кожну статтю Особливої частини КК України.

Література

1. Навроцький В. Кримінальний кодекс України 2001 року: підсумки та перспективи / В. Навроцький // Інтернет-видання «Юриспруденція онлайн» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.lawyer.org.ua/?w=r&i=13&d=673>.

2. Фріс П. Л. Злочин і кримінальна провина: проблеми нормативного закріплення / П. Л. Фріс // Право України. – 2011. - № 9. – С. 42-49.

3. Мирошніченко Н. А. Визначення проступку та злочину в кримінальному праві України / Н. А. Мирошніченко // Актуальні проблеми політики. - 2014. - Вип. 51. - С. 331-336.

4. Матвеева Л. Г. Кримінальний проступок в англосаксонській і романо-германській правових сім'ях / Л. Г. Матвеева // Порівняльно-правові дослідження. – 2007. – № 1-2. – С. 241-244.

5. Дудоров О. О. Поняття злочину. Класифікація злочинів / О. О. Дудоров //

УДК 343.7

Гідаятлі Рахіб Ельчін огли, студент,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Малярчук Н. В., к.ю.н.

ПРОБЛЕМАТИКА ВИРІШЕННЯ КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ СУДОМ ПРИСЯЖНИХ В УКРАЇНІ

Відповідно до ч. 4 ст. 124 Конституції України народ безпосередньо бере участь у здійсненні правосуддя через народних засідателів і присяжних. На сьогоднішній день інститут присяжних в Україні перебуває на початкових етапах свого розвитку, проте, вже виступає гарантією для забезпечення всебічного, неупередженого, повного судового розгляду та винесення справедливого та законодавчо обґрунтованого судового рішення в тих категоріях справ, у яких участь присяжних передбачена відповідно до норм чинного законодавства.

Суди присяжних існують у багатьох країнах світу, водночас у кожній країні вони мають свої особливості.

Наприклад, американська система суду присяжних передбачає, що присяжні самостійно (без участі професійного судді) вирішують питання, чи мала місце подія злочину й чи винен у цьому підозрюваний. Німецька система також передбачає існування суду присяжних, але в змішаному складі, коли ці питання разом із суддею в нарадчій кімнаті вирішують і присяжні [2, с. 445-500].

В Україні, зокрема, присяжні засідателі вирішують питання про винуватість особи у складі суду разом із професійним суддею, забезпечуючи безпосередню участь народу у здійсненні правосуддя. Класично доцільність існування суду присяжних обґрунтовується такими позитивними рисами:

□ поділ судової влади на дві відносно самостійні інституції (суд присяжних і професійний суддя), які взаємно контролюють один одного, що створює додаткові важелі стримувань і противаг проти свавілля й можливих проявів корупції та зменшує можливості судових помилок;

□ відокремлення питання про винуватість (це питання вирішується присяжними у вердикті) від питання про покарання (це питання вирішує суддя у вироку), що обмежує можливості зловживання, корупції та свавілля;

□ активізація ретельного безпосереднього дослідження доказів у суді та змагальності сторін, чому сприяє, зокрема, той факт, що до початку